

Öppna lärresurser (OER) i öppna arkiv



Jessica Lindholm, Malmö högskola

Mötesplats Open Access, 1-2 oktober 2008, Stockholm

Innehåll

- Projektbakgrund
- OER – vad är det
- Hur används OER vid lärosätena?
- Produktion av OER
- OER i öppna arkiv
 - Metadata och öppna licenser
 - Inmatning och användbarhet
- Användning av OER
 - Personas
 - Modeller



Projektbakgrund

openaccess.se-programmets utlysningstext 2007

- Vetenskapliga publikationer är en del av ett arbetsflöde där andra inslag är forskningsdata och lärresurser. Det skulle vara till fördel både för författare och för användare om dessa olika kategorier knöts ihop bättre.

Insatsområde 1. b. Utvidga de öppna arkivens innehåll med nya typer av material:

- Utveckling av modeller och metoder för att göra egenproducerade digitala lärresurser tillgängliga inom ramen för öppna arkiv.

Källa: <http://www.kb.se/om/projekt/openaccess/om/projektbidrag/>

Deltagare

- Stockholms universitet
- Göteborgs universitet
- Högskolan i Borås
- Uppsala universitet
- Malmö högskola
- Metamatrix AB



OER-projektet

- Kartläggning av **produktion** av digitala lärresurser
 - egenproducerade
 - öppet tillgängliga
 - återanvändbara
- Kartlägga och studera **attityder** till, **behov** och **användning** av digitala lärresurser
- Modeller för **tillgängliggörande** av OER, främst via lärosätenas öppna digitala arkiv



Resurser

Tid

- mars 2008 - juni 2009

Anslag

- 900 tkr från openaccess.se-programmet

Styrgrupp

- Kungl. Biblioteket Nationell Samverkan
- KK-Stiftelsen
- Myndigheten för Skolutveckling/Mjuk infrastruktur
- Högskolan i Jönköping

Aktiviteter

Fyra delprojekt

1. Kartläggning av produktion och användning av OER
2. OER i digitala öppna arkiv
3. Användning av OER
4. Rapport och resultatspridning

OER - definition

- Öppna lärresurser
 - material i digital form som främjar lärande
 - fritt tillgängliga på Internet
- Projektets avgränsningar
 - producerade vid lärosätet, "egenproducerade"
 - återanvändbara
 - granularitetsnivå
 - <kurs> och <moment>

OER-definition

- ofta ”opublicerade”
 - skapas för ett sammanhang

”Är allting lärresurser?”

Ja, i ett
lärandesammanhang, i
relation till

- metadata för resursen
- policy för det specifika sammanhanget



Paralleller till parallellpublicering

- Open Access-publicering av produktion på lärosätet främjar ...
 - synlighet och spridning
 - återanvändbarhet och snabbare utveckling
 - tillgång till den information du behöver
informationsförsörjning, studenter etc.
 - marknadsföring
 - meritering

delprojekt 1

kartläggning

pågår april-oktober 2008

av produktion och användning av lärresurser

- E-postenkät till undervisande lärare samt intervjuer med utvalda representanter våren 2008
 - 5 lärosäten
 - 1-2 organisatoriska enheter per lärosäte
 - totalt c:a 800 respondenter
- Inblick i och förståelse för lärosätenas produktion och användning av OER
 - om {mitt lärosäte} – möjligheter till diskussion och samverkan lokalt
 - övergripande för projektet
 - input till efterföljande projektarbete i delprojekt 2 och 3

Enkätfrågor 1/2

Har du använt eller använder du dig av digitala lärresurser?

Följdfrågor vid JA - I vilken omfattning använder du dig av öppna digitala lärresurser
av - Vilken typ av öppna digitala lärresurser använder du dig av?
- Är det något som hindrar att du i större utsträckning använder dig av öppna digitala lärresurser?

Följdfrågor vid NEJ - Vad är anledningen till att du inte använder dig av öppna digitala lärresurser?
vilken - Om du valde alternativet "jag vill inte" på föregående fråga, av vilken anledning?
öppna - Under vilka förutsättningar skulle du kunna tänka dig att använda digitala lärresurser?

Producerar du egna digitala lärresurser?

Följdfrågor vid JA kring produktion
tänkta - Vilken form har de digitala lärresurser du producerar?
- När/på vilket sätt är de digitala lärresurserna tänkta att användas?
- Delar du med dig av dina digitala lärresurser?

Enkätfrågor 2/2

Följdfrågor vid JA kring delning
digitala lärresurser?

lärresurser?

lärresurser?

förbättra

Följdfrågor vid NEJ kring delning
digitala

med

Följdfrågor vid NEJ kring produktion
lärresurser?

- Varför har du valt att dela med dig av dina

- Hur väljer du att dela med dig av dina digitala

- Brukar du tydliggöra det upphovsrättsliga läget?

- Hur skulle stöd från lärosätet kunna utformas för att underlätta för dig att dela med dig av dina digitala

- Hur skulle stöd från lärosätet kunna utformas för att innehållet i dina digitala lärresurser?

- Varför väljer du att inte dela med dig av dina lärresurser?

- Vad skulle kunna få dig att ändra dig angående att dela dig av dina digitala lärresurser?

- Varför producerar du inte egna digitala

- Hur skulle tänkbart stöd och/eller incitament utformas för att du skulle kunna tänka dig att producera egna digitala lärresurser?

Användningsområden

citrat från lärare som producerar egna lärresurser

- komplement till föreläsningar och för att återanvändas vid kommande kurser
- modell för ett nytt sätt att mediera kunskap
- så att studenten kan repetera och slippa att föra anteckningar
- för studenternas pluggande i efterhand och stöd för deras eventuella frågor
- de kan användas vid akuta situationer som eventuell sjukdom

Varför dela med sig?

exempel på svar från lärare som producerar egna lärresurser

- andra ska ha nytta av dem
- information ska vara fritt tillgänglig
- vara delaktig i samarbeten kring kunskapsdelning
- det är roligt och stimulerande
- visa vem de är och bli "känd" för sina öppna lärresurser

Tekniska hinder

Jag får inte ersättning.

"Ska verkligen stora satsningar på kursutveckling "bjudas på" till lärosäten man konkurrerar med?!?"

Är andra verkligen intresserade av resurserna?

Hur gör jag för att dela med mig av dem?

Det finns ingen efterfrågan eller återkoppling uppifrån

Jag har inte tid.

Behov av stöd?

exempel på svar från lärare i kartläggningen

- egen / gemensam utbildning
- erfarenhetsutbyte inom lärosätet / institutionen
- tillgång till en resursperson inom institutionen / lärosätet
- tillgång till tipslistor
- fler professionella aktörer på lärosätet, inom IT och från ledningshåll
- tillräckligt bra hårdvara
- mer tid i tjänsten
- bättre möjlighet för öppen webbpublicering
ex. LMS-problem, "fula länkar"
- licenser för produktion av material

Tendenser på lärosätena

- Få samordnande policy- eller meriteringsinitiativ kring digitala lärresurser
- Stor användning av digitala lärresurser men då inte majoriteten fritt tillgängliga, mer fokus på det digitala formatet, egna och andras
 - Filmer, PowerPoints, URs filmer, wikis och webb 2.0-tjänster
- Liten produktion av OER ett fåtal som passar inom ramarna för öppna arkiv öppenhet mest mellan kollegor och till studenter
- Svårt att förstå vad som avses med OER otydligt vad som är OER utanför LMS:en

delprojekt 2

OER i öppna arkiv

pågår september-december 2008

Hur fungerar våra digitala öppna arkiv som lagrings- och åtkomstplats?

Uppgifter

- skapa metadatamodell och implementera i arkiv (i DSpace, men även med Diva som projektresurs)
- välja ut lärresurser (... egenproducerade, återanvändbara, webbvänliga, potentiellt öppna) och mata in dem
- upprättar Creative Commons-licenser
- skapa exempel på nya metoder för ökad synlighet (Samsök, DigiRef)
- lämna resultatet till delprojekt 3 för användningstester

Discovery happens elsewhere!

in- och utdata för arkiv med OER

Våra arkiv ger översikt på lärosätena - inte primär plats för informationssökning

- Projektinsatser:

- SamSök

- samsökningsbart i MetaLib, helst även som *target* i SFX!

- Samsök är verktyget för majoriteten av Sveriges lärosäten för att söka i många olika databaser på en och samma gång.

- DigiRef

- sökbart och synligt i DigiRef!

- Digiref.se lanserades våren 2008 och vill vidareutveckla en större söktjänst för digitala lärresurser, multimedia för undervisning som bl.a. lärare skapat och önskar dela med sig av med fokus (bl.a.) på högskolestudier.

- Google

- OAI-PMH-tjänster etc.

- tjänster som stödjer de inbyggda ingångarna till utdata välja att selektivt hösta data via RSS, OAI-PMH/ORE etc

Interoperabilitet och metadata

in- och utdata för arkiv med OER

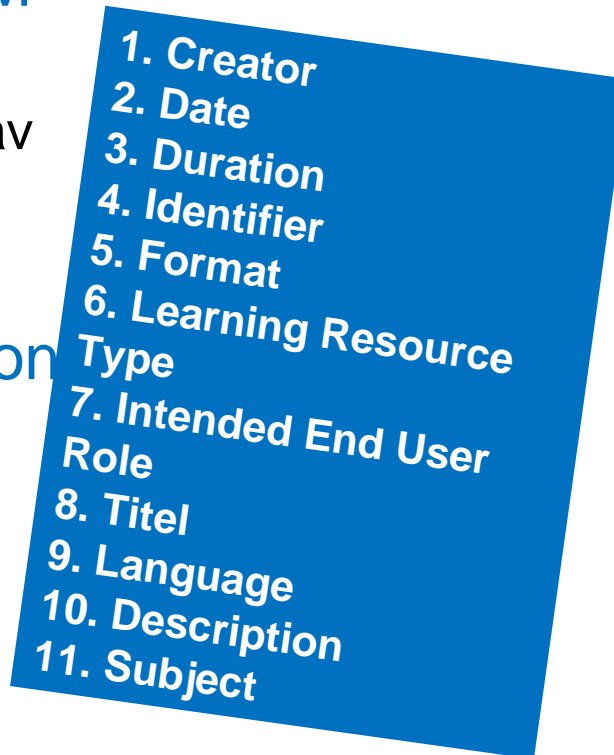
- **Metadatamodell**

- **Dublin Core Education vs. LOM**

- Samarbete kring modellen med, t.ex.

- "Läroobjekt i öppna arkiv – nya krav och spännande kopplingar"
 - DigiRef

- Öppen licens: **Creative Commons**

- 
1. Creator
 2. Date
 3. Duration
 4. Identifier
 5. Format
 6. Learning Resource Type
 7. Intended End User Role
 8. Titel
 9. Language
 10. Description
 11. Subject

Inmatning av OER

- OER för inmatning
 - I Göteborg t.ex. filmer Universitets-TV och Vetenskapslandet.
 - I Malmö filmer från undervisning i högskolepedagogiska kursen kring t.ex. webb 2.0 och distansutbildning, samt material från lärare inom telekommunikation och matematik.
 - Ev. även Borås och Uppsala senare i projektet
- Samtal med upphovsmännen kring Creative Commons

→ Överlämning till delprojekt 3

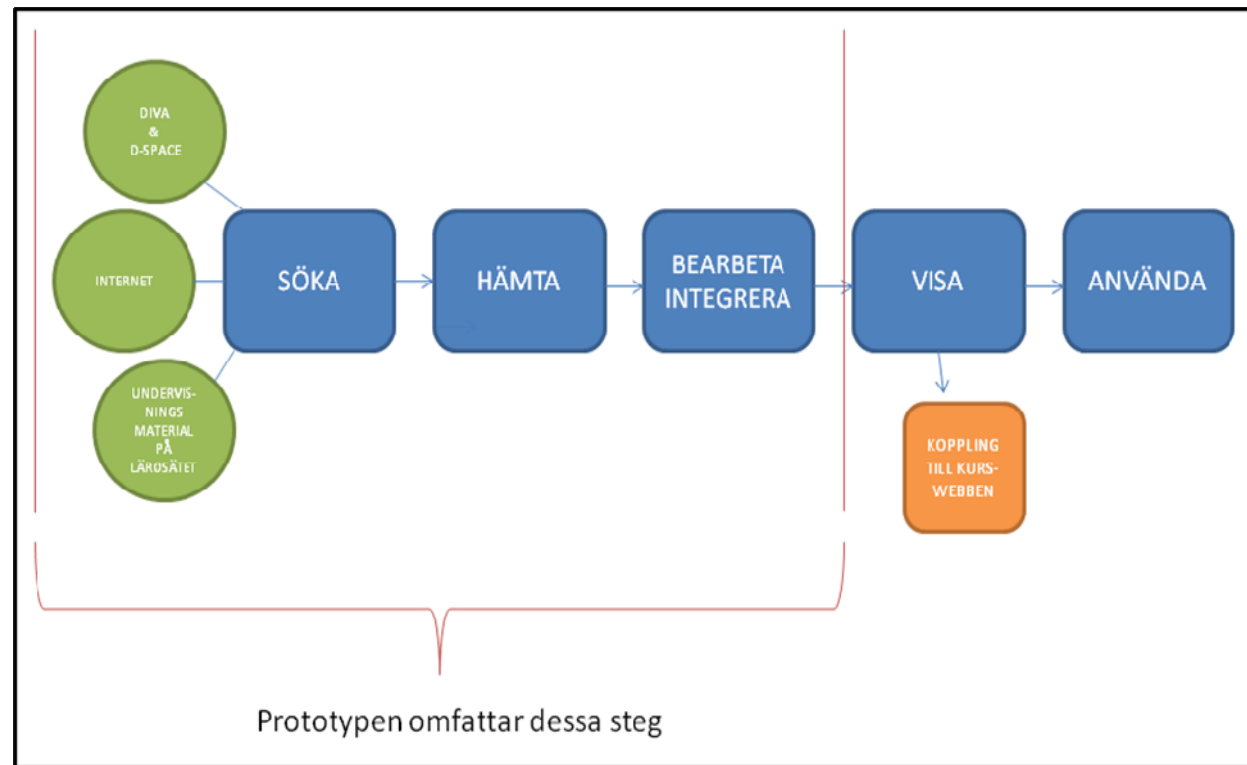
delprojekt 3

användning av OER

pågår oktober 2008- mars 2009

Uppgifter

- Skapa nya **prototyper** för gränssnitt för hämtning och bearbetning av OER
- Samla in **gränssnitten** från arkiven för sökning och visning



användning av OER

- Skapa **personas** och scenarios för användning av OER utifrån intervjuer med användare

Arketytiska användare och målgruppsrepresentanter för användarna av det tänkta systemet.

Utifrån undersökningar och informationsinsamling sammanställs **mönster och trender** som kan urskiljas.

För varje persona formuleras mål som denna har, och sedan beskrivs ett par tänkbara scenarier för att illustrera vad personen vill kunna göra.

→ Slutsatser och rekommendationer för **OER i öppna arkiv!**

Avslutningsvis

- Rapport juni 2009
- Seminarium april/maj 2009
- Delrapporter och artiklar under projekttiden

Länktips!

- Projektblogg, oeriir.blogspot.com
- OECD/CERI, *Att ge bort kunskap gratis, 2007*
<http://www.kks.se>
- Hylén, Jan, "Why Give Knowledge Away for Free? The Case for Open Educational Resources", *Open Source Business Resource*, augusti 2008
<http://www.osbr.ca/ojs/index.php/osbr/article/view/687/653>
- Testa att söka i: digiref.se!
- Onlinekurs i digital upphovsrätt:
copyrighttoolkit.com